

Goliáše, nebo Davida?

Uživatelé jsou většinou zvyklí prohlížet PDF dokumenty pomocí obřího programu Adobe Reader. Často totiž ani netuší, že existují malé a pekelně rychlé prohlížeče, které obvykle nevyžadují instalaci a které jsou navíc dostupné zdarma. Otestovali jsme ty nejlepší z nich. *Radek Kubeš radek.kubes@chip.cz*

V tomto článku najdete

Nejlepší programy pro prohlížení PDF dokumentů

Tipy na vytváření PDF dokumentů

Aplikace pro drobné úpravy PDF souborů

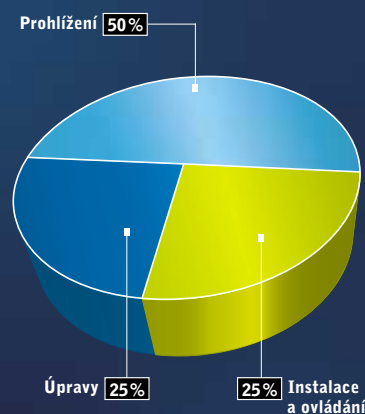
Dokumentový formát PDF (Portable Document Format) z dílny společnosti Adobe si svoji značnou popularitu jistě zaslouží. Mezi jeho hlavní přednosti patří nepochybně přenositelnost mezi platformami a různými operačními systémy (Windows, Linux, Mac OS X i další) a možnost jeho uzamčení před změnami, tiskem i čtením. PDF dokument vypadá ve všech počítačích, operačních systémech i prohlížečích vždy stejně, je tedy nanejvýš vhodný pro přípravu prezentací, důležitých oficiálních dokumentů i tiskových podkladů. Na inter-

netu najdete obrovské množství PDF dokumentů, často se jedná o uživatelské manuály, návody a podobné dokumenty. Při jejich stahování oceníte další vlastnosti formátu PDF – poměrně nízkou velikost souborů s dokumenty obsahujícími grafiku a v neposlední řadě detailní možnosti zabezpečení.

Monopol společnosti Adobe na vytváření dokumentů ve formátu PDF i práci s nimi skončil nástupem dalších, často freewarových či opensourcových aplikací, které úplně nebo částečně nahrazují programy od Adobe. Ve srovnávacím testu se zaměříme na nejčastější operaci s PDF dokumenty – tedy na jejich prohlížení. Vedle aplikace Adobe Reader jsme do testu zařadili programy Foxit Reader, Cool PDF Reader, Sumatra PDF a GSview a dále PDF Download, plug-in na čtení PDF dokumentů v internetovém prohlížeči Mozilla Firefox. Neopomněli jsme samozřejmě ani tipy na vytváření a úpravy PDF dokumentů.

Jak jsme testovali

Největší váhu v testu mají body získané za nabídku funkcí pro pohodlné prohlížení dokumentů ve formátu PDF, různých formátů zobrazení nebo výpis informací o původu a vlastnostech PDF dokumentů. Další body jsme také přidělovali za funkce pro zpracování textů z PDF souborů a pro konverzi formátů. Velkou váhu má i možnost použití prohlížeče na přenosném USB flash disku, snadné ovládání a přehledné uživatelské rozhraní programu.

Najdete na Chip DVD

Foxit Reader 2.0 freeware ■ Adobe Reader 8.0 freeware ■ Cool PDF Reader 1.0.0.64 freeware ■ GSview 4.8 freeware ■ Sumatra PDF 0.6 beta freeware ■ PDF Download 0.8 freeware ■ Ghostscript 8.57 freeware ■ novaPDF Printer Lite 2.5 plná verze ■ PDF Creator 0.9.3 freeware ■ CutePDF Writer 2.7 freeware ■ PrimoPDF 3.1 freeware ■ OpenOffice.org 2.2 freeware ■ Foxit PDF Editor 1.5 trial ■ PDFill PDF Tools 4.1 freeware ■ PDFTools 1.2 freeware ■ Solid Converter PDF 3.1 demo

KONVERZE PDF

Z PDF do dokumentu a zpět

Některé z testovaných aplikací pro prohlížení PDF souborů umí převést jejich obsah na text nebo do formátu bitmapového obrázku. Chcete-li však pracovat s PDF dokumentem jako s běžným souborem, například v textovém editoru, je třeba použít některou ze specializovaných aplikací.

ABBYY PDF Transformer a Solid Converter PDF umí převádět PDF dokumenty do formátů DOC, RTF, XLS a HTML, s nimiž je pak možné pohodlně pracovat ve vaší oblíbené kancelářské apli-

kaci. Dokumenty jsou převáděny kompletní, tedy včetně například tabulek, obrázků i další grafiky. V obou aplikacích si může uživatel zvolit způsob převodu a tím i vzhled a formátování výsledného souboru. Převedené dokumenty můžete upravit například v textovém editoru a pak z nich opět vygenerovat PDF soubory.

Programy ABBYY PDF Transformer a Solid Converter PDF nejsou právě levné, s různými funkčními omezeními si je však můžete vyzkoušet během testovacího období.

Instalaci programu naleznete na Chip DVD 2/07.

ROZBOR PDF: ABBYY PDF Transformer analyzuje PDF soubor, rozpozná jednotlivé prvky a převede soubor do některého z běžných formátů pro další úpravy.

INSTALACE

PDF na cestách

První významný rozdíl mezi jednotlivými čtečkami PDF dokumentů zaznamenáte již při jejich stahování a instalaci. Zatímco instalátor Adobe Readeru je obrovský, alternativní prohlížeče dosahují přibližně dvacetiny jeho velikosti. S rozdílem ve velikosti instalátorů do jisté míry souvisí i velmi důležitá vlastnost prohlížeče – možnost jeho instalace a přenosu mezi počítači na USB flash disku. Adobe Reader nelze používat bez standardní instalace na pevný disk, naproti tomu prohlížeče Foxit Reader, Cool PDF Reader a Sumatra PDF lze přenést na USB flash disk či jiné přenosné médium a používat na jakémkoliv počítači s podporovanou verzí Windows. Tyto tři aplikace lze ovšem také stáhnout v podobě klasického instalátoru pro běžný způsob instalace a nastavení asociace se soubory typu PDF. Specifický postup vyžaduje aplikace GSview, která ke své funkci potřebuje instalaci Ghostscriptu, překladače jazyka PostScript, na němž je formát PDF založen. Přenášení prohlížeče GSview tedy připadá v úvahu pouze mezi počítači, na kterých je Ghostscript nainstalován.

PROHLÍŽENÍ PDF

Hlavně svižně

K otevírání PDF souborů přistupují všechny testované prohlížeče podobně. Trochu déle trvá otevření PDF dokumentu aplikací Adobe Reader, ostatní prohlížeče jsou o poznání svižnější. Aktuální verze Adobe Readeru však již není

tak pomalá jako dříve. Nejlepší funkce pro prohlížení PDF souborů nabízí aplikace Adobe Reader. Nechybí mezi nimi odstupňované zvětšení či zmenšení dokumentu, otáčení, zobrazení záložek i náhledů stránek dokumentů. Podobně bohatou nabídku funkcí na prohlížení PDF dokumentů nabízí také Foxit Reader a Cool PDF Reader. Velmi důležitá je funkce zobrazení dokumentů přes celou obrazovku, která se obzvláště hodí při prezentacích. Celobrazovkové zobrazení nabízí kromě zmíněných tří programů také GSview. Tyto čtyři aplikace zobrazují i poměrně obsáhlé informace o původu a vlastnostech PDF dokumentů. Zajímavou funkcí aplikace PDF Download, plug-inu pro Firefox, je převod PDF dokumentů z internetu do HTML formátu. Z vygenerovaných HTML souborů lze velmi snadno kopírovat text, bohužel s drobnými problémy s českou

diakritikou. Všechny testované programy umožňují tisk PDF dokumentů.

ÚPRAVY PDF DOKUMENTŮ

Prokletá čeština

Na další zpracování PDF dokumentů jsou nejlépe připraveny aplikace Adobe Reader, Foxit Reader, GSview a Cool PDF Reader. Důležitou funkcí je především možnost ukládání textu z PDF dokumentů, které nejlépe zvládá Adobe Reader, ostatní programy mají větší či menší problémy s převodem české diakritiky. Zajímavý může být také převod PDF dokumentů do různých grafických formátů (JPG, BMP, PNG a další), se kterým si poradí Cool PDF Reader a GSview. Obrázky vytvořené z PDF dokumentů můžete využít třeba v případě nemožnosti instalace PDF prohlížeče na cizí počítač. Adobe Reader

i Foxit Reader umí vytvářet snímky částí dokumentů, což lze použít například k ukládání obrázků, grafů či schémat použitých v PDF dokumentech. V Adobe Readeru najdete ještě několik funkcí pro týmovou práci s PDF dokumenty, plnohodnotné funkce pro komentování a úpravy PDF dokumentů jsou však k dispozici až v placené verzi Foxit Readeru nebo ve velmi drahém Adobe Acrobatu. →

PRYČ S OBRÁZKY: Foxit Reader nabízí mod zobrazení PDF dokumentů jako čistého textu bez grafiky.

KOPÍROVÁNÍ TEXTŮ: Jen Adobe Reader si při kopírování textů z PDF dokumentů bez problému poradí s českou diakritikou.

Přehled	1. MÍSTO	2. MÍSTO	3. MÍSTO
Produkty	Foxit Reader 2.0	Adobe Reader 8.0	Cool PDF Reader 1.0.0.64
Výrobce	Foxit Software Company	Adobe Systems Inc.	CoolPDF Software, Inc.
Cena	freeware	freeware	freeware
Internet	www.foxitsoftware.com	www.adobe.com	www.pdf2exe.com
Velikost (MB)	1,7	21,8	0,9
Jazyk rozhraní	čeština, nutno doinstalovat	čeština	angličtina
Operační systém	Windows 98/ME/NT/2000/XP/2003	Windows NT/2000/XP/2003	Windows 98/ME/NT/2000/XP
Celkové hodnocení	90	89	86
	■■■■■	■■■■■	■■■■■
Prohlížení (50 %)	90	100	85
Úpravy (25 %)	80	95	85
Instalace a ovládání (25 %)	100	60	90
Prohlížení			
Funkce pro prohlížení	zoom, otáčení, zobrazení záložek, fullscreen, dvě protilehlé stránky, navazující stránky	zoom, otáčení, zobrazení záložek a náhledů, fullscreen, dvě protilehlé stránky, navazující stránky	zoom, otáčení, fullscreen, slideshow, textový režim zobrazení
Práce se soubory	podrobné informace o souboru, vyhledávání v textu, tisk	podrobné informace o souboru, vyhledávání v textu, tisk	podrobné informace o souboru, tisk
Úpravy			
Kopírování z PDF	snímky částí dokumentů, ukládání textu (problémy s diakritikou)	snímky částí dokumentů, ukládání textu (včetně diakritiky)	ukládání textu (problémy s diakritikou)
Další vlastnosti	export poznámek a komentářů	nastavení zabezpečení a přístupu, sledování korektur	konverze PDF do grafiky (JPG, GIF, PNG, BMP, EPS, WMF, EMF)
Instalace a ovládání			
Ovládání	klávesové zkratky	klávesové zkratky	klávesové zkratky
Uživatelské rozhraní	nastavitelné ovládací panely	vyspělé a všestranně nastavitelné	nastavitelné ovládací panely
Instalace	instalátor/použití na USB flash	instalátor	instalátor/použití na USB flash

UPRAVUJEME PDF

Za tisíce i zdarma

Špičkou v úpravách PDF dokumentů je aplikace Adobe Acrobat 8 Professional, která umožňuje změny textu či rozložení PDF dokumentů, vkládání komentářů, vyplňování formulářů nebo nastavení zabezpečení a dalších vlastností souborů s PDF dokumenty. Bohatým množstvím možností aplikace odpovídá také její velmi vysoká cena – přes dvacet tisíc korun.

Řadu různých úprav zvládne například také Foxit PDF Editor; patří mezi ně třeba vyplňování formulářů, úpravy textu nebo vkládání komentářů.

Z freewarových aplikací pro úpravy PDF dokumentů jmenujme například

PDFill PDF Tools, který umí spojovat či rozdělovat PDF dokumenty, měnit pořadí stránek, otáčet a ořezávat stránky, vkládat vodoznak, konvertovat obrázky na PDF a obráceně PDF dokumenty šifrovat. Podobné funkce nabízí i aplikace PDFTools. Program zvládne šifrovat a dešifrovat PDF dokumenty, skládat je nebo rozdělovat na jednotlivé stránky, vkládat vodoznak nebo měnit pořadí stránek.

Existuje samozřejmě i řada dalších placených či zdarma dostupných aplikací na úpravy PDF dokumentů, stačí jen trochu zapátrat na internetu.

UŽITEČNÉ ÚPRAVY: Freewarový program PDFill PDF Tools nabízí řadu užitečných funkcí pro úpravy PDF dokumentů.

UŽIVATELSKÉ PROSTŘEDÍ A OVLÁDÁNÍ

Je to hračka

Ovládání všech testovaných programů je hračkou, polovina z nich navíc komunikuje s uživatelem v češtině. Uživatelské prostředí je pochopitelně tím přehlednějším, čím méně má prohlížeč PDF dokumentů dodatečných funkcí, u lépe vybavených aplikací si ovšem můžete přizpůsobit uživatelské rozhraní podle svého. Všechny programy kromě PDF →

Z PDF DO OBRÁZKU: Cool PDF Reader zvládne převod PDF dokumentů na různé grafické formáty, což se může hodit při jejich prohlížení.

4. MÍSTO	5. MÍSTO	6. MÍSTO
GSview 4.8	Sumatra PDF 0.6 beta	PDF Download 0.8
Ghostgum Software Pty Ltd.	Krzysztof Kowalczyk	Denis Remondini
freeware	open-source, GPL	freeware
www.ghostscript.com	http://blog.kowalczyk.info/software/sumatrapdf/	www.pdfdownload.org
1,5	0,9	0,1
angličtina, němčina, slovenština	angličtina	čeština
Windows 98/ME/NT/2000/XP	Windows 98/ME/NT/2000/XP	Windows 98/ME/NT/2000/XP
73	60	55
zoom, otáčení, fullscreen	zoom, otáčení, dvě protilehlé stránky, navazující stránky	převod PDF na HTML
podrobné informace o souboru, vyhledávání v textu, tisk	tisk	tisk
ukládání textu (problémy s diakritikou), ukládání jednotlivých stránek dokumentů	-	Možnost kopírování textu z HTML (drobné problémy s diakritikou)
konverze PDF do grafiky (JPG, BMP, TIFF) a dalších formátů	-	-
klávesové zkratky	klávesové zkratky	-
zastaralé, méně přehledné	jednoduché a přehledné	standardní menu nastavení plug-inu Firefoxu
nutno instalovat Ghostscript	instalátor/použití na USB flash	plug-in do Firefoxu

→ Downloaderu lze také ovládat pomocí základních klávesových zkratk. Je velmi snadné nastavit si kterýkoliv z testovaných programů jako standardní prohlížeč PDF dokumentů ve Windows.

ZÁVĚR

Nejlepší prohlížeč

Bodové hodnocení programů je jasné, výhody jejich nasazení však závisí na

KTEROU STRÁNKU POTŘEBUJETE?: GSview zkonvertuje PDF dokumenty do různých formátů a umí z nich rovněž exportovat vybrané stránky.

osobních požadavcích uživatelů. Foxit Reader se stal vítězem testu díky možnosti instalace na USB flash disky, rychlému načítání PDF dokumentů a více než dostatečným funkcím pro prohlížení souborů – je jasnou volbou, uvažujete-li pouze o prohlížení PDF souborů. Potřebujete-li dále pracovat s textem z PDF dokumentů, zvolte určité Adobe Reader, program proškolený funkcemi a s bezchybnou podporou české diakritiky při exportu textů. Tento program je však zároveň bohužel trochu těžkopádný a nepřenositelný. Trojka testu, Cool PDF Reader, zaujme nanejvýš přehledným uživatelským rozhraním a také možností konverze PDF dokumentů na grafické soubory. GSview nabízí především zajímavé funkce pro konverzi, ovšem v nepříliš moderním a ne zrovna přehledném uživatelském rozhraní. Síla nástroje PDF Download spočívá pouze v převodu PDF dokumentů na formát HTML (se špatnou diakritikou) – a to je hodně málo.

Radek Kubeš ■

VYTVÁŘÍME PDF

Vytváříme PDF

Stejně jako pro prohlížení i pro vytváření PDF souborů existuje mnoho aplikací, často navíc dostupných zdarma. Na Chip DVD najdete například plnou verzi aplikace novaPDF Printer Lite, která se instaluje jako virtuální tiskárna. Jakýkoliv dokument, z aplikace umožňující tisk, lze pomocí novaPDF Printer Lite „vytisknout“ do formátu PDF. K registraci plně veze program novaPDF vám stačí funkční e-mailová adresa, kterou spolu se jménem vyplníte do formuláře na webové stránce <http://www.novapdf.com/free-registration.php?src=23>. Během chvilky obdržíte zprávu s návodem na registraci a potřebným registračním klíčem.

Open-source alternativou komerčních aplikací je program PDFCreator, který se rovněž instaluje jako virtuální tiskárna. Program spolehlivě spolupracuje s běžnými Windows aplikacemi, a přestože neobsahuje podrobné možnosti nastavení ani funkce pro úpravy PDF dokumentů, běžní uživatelé si s ním jistě vystačí.

Stejně možnosti jako PDFCreator nabízí také freeware CutePDF Writer nebo program PrimoPDF, který zvládne i nastavení šifrování a zabezpečení PDF souborů. Obě zmíněné aplikace se rovněž instalují jako virtuální tiskárny.

TISK BEZ PAPÍRU: Většina nástrojů na vytváření PDF dokumentů pracuje jako virtuální tiskárna.

Další z možností, jak vytvářet PDF dokumenty, je export z kancelářských aplikací v balíku OpenOffice.org, který můžete využít pro běžné typy dokumentů, tabulek či prezentací.